

Baština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

**Simpozij Učestalost, dijagnostika i terapija
genitalnog karcinoma u Bosni i Hercegovini,
Sarajevo, 08. 06. 2007.**

Šimić, Srećko; Mehmedbašić, Senad

2007

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/handle/123456789/868>

Preuzeto s Baštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/>

AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE
АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЈЕТНОСТИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

POSEBNA IZDANJA
KNJIGA CXXV

Odjeljenje medicinskih nauka
Knjiga 34

SIMPOZIJ
UČESTALOST, DIJAGNOSTIKA
I TERAPIJA GENITALNOG KARCINOMA
U BOSNI I HERCEGOVINI

Sarajevo, 08.06.2007.

Uredili

Srećko Šimić
Senad Mehmedbašić

SARAJEVO, 2007.

RANA DETEKCIJA KARCIONOMA
JAJNIKA METODOM
TRANSVAGINALNE COLOR DOPLER
SONOGRAFIJE, TE PONOVA
DETEKCIJA KARCINOMA NA
ZDRAVOM JAJNIKU NAKON
OPERACIJE I PROVEDENE
KEMOTERAPIJE – PRIKAZ SLUČAJA

Autor: Jasmin Dervišić, Azra Dervišić

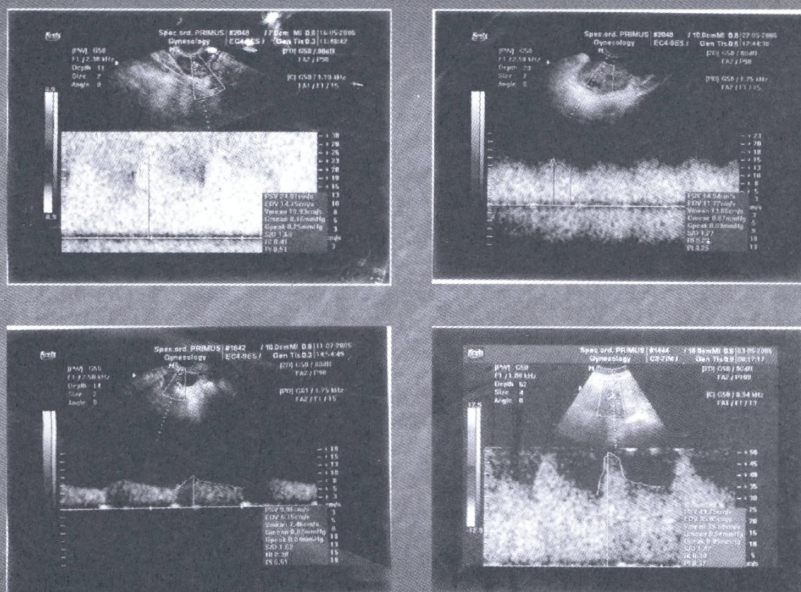
- Rana detekcija karcinoma jajnika još uvijek predstavlja jedan od najvećih problema u ginekologiji.
- Transvaginalna color dopler sonografija se koristi u mnogim centrima u Svijetu kao nezaobilazna metoda u dijagnostici malignoma jajnika.
- Metoda se zasniva na pronalaženju polja neovaskularizacije, koja prati rast zloćudnih tumora procesom angiogeneze, tj. stvaranjem novih kapilara .

- Folkman postavlja hipotezu da svakom porastu ćelijske populacije tumora prethodi umnožavanje novih kapilara što konvergiraju tumorskom tkivu. (1)
- Tumorski rast je ograničen ako nije praćen odgovarajućom vaskularizacijom.
- Nađeno je da žive tumorske ćelije oslobadaju dufuzibilne angiogenetske faktore koji in vivo potiču rast novih kapilara i mitozu endotelnih stanica, čak i kada je tumorski rast zaustavljen zračenjem. Istodobno je pokazano da produkti nekroze tumora nemaju angiogenetski učinak. (2)

- Tumorska vaskularizacija se sastoji od žila koje potiču iz postojećih (preegzistentnih) žila, te od novostvorenih žila kao posljedice odgovora na angiogenetski podražaj. (3)
- Kako novostvorene žile imaju slabiji glatki mišićni zid u odnosu na njihov kalibar, a budući da glavninu otpora protoku pružaju muskularne arteriole, žile sa slabije razvijenim mišićnim zidom pružice smanjen otpor protoku krvi, te propuštati veći volumen nego žile visokog otpora. (4)

- Ove činjenice su se koriste kako bi se transvaginalnim sondama voiske rezolucije detektirala područja sumnjive vaskularizacije.
- Granične vrijednosti za RI se kreću od 0,39(Hseih) do 0,8(Schneider), a za PI od 0,6(Bromley) do 1,23(Valentin). Shodno tome osjetljivost metode se kreću od 57 do 100%, a specifičnost od 51 do 70%.(4)

- Marret H i sur. su objavili studiju o preoperativnoj dijagnostici malignoma adneksa upoređujući serumski Ca125, transvaginalni B-mod ultrazvuk, te color dopler transvaginalni ultrazvuk sa graničnom vrijednosti RI od 0,53. Našli su da je najbolju osjetljivost od 83% i najbolju specifičnost od 93% pokazao color dopler transvaginalna sonografija.(5)

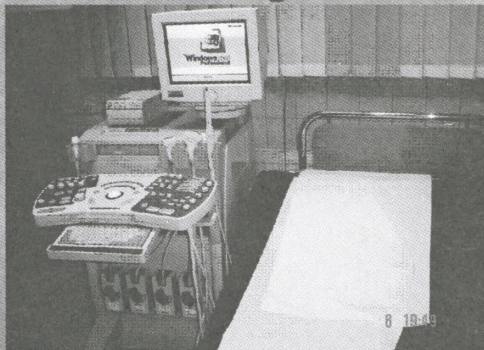

CILJ RADA

- Ukazati na vrijednost color dopler transvaginalne sonografije u screening –u malignoma adneksa, kao i postoperativnom praćenju .

METODA RADA I PRIKAZ SLUČAJA

- Color dopler transvaginalna sonografija je izvođena do 2004.godine na aparatu Toshiba 270 A, transvaginalnom sondom 5,75MHz, a od 2004.godine SA9900 Kretz transvaginalnom sondom 6-12MHz.

- Pacijentica M.Z rođena 1967 godine
- P-2
- Ab.art-1
- Ab.sp.-0
- ZM 25.07.98.
- Ciklusi uredni.
- Do sada zdrava
- Porodična anam: bo

- Javlja se sa neodređenim tegobama-napetost u malom stomaku,uz povremena probadanja.
- Palpacijski se u području desne adneксе nađe ovalna,glatkoelastična rezistencija veličine jajeta,pomična,blago bolno osjetljiva.
- Na transvaginalnoj sonografiji se nađe uterus i lijevi jajnik uredne ehoteksture. Desni ovarij oko 8x4x3,5cm,cistično solidne građe ,ciste anehogena sadržaja,deblje pregrade,bez uočljivih intracističnih proliferacija.Color doplerom se nađe pericistična vaskularizacija,te septalni protoci sa najnižim RI=0,39.

- **05.08.1998.** Op. Laparotomia (Pfannenstiel) Adnexectomy lat. dex.- Kantonalna bolnica Bihać.
- 10.08.1998. PHD: Cystadenoma serosum papillare in malignam alterationem ovarii
- Do 23.12.1998. obavi se kemoterapija-4 ciklusa sa Cisplatin 100mg i Endoxan 1000mg –KCU Sarajevo.
- Redovite tromjesečne kontrole uz dobro subjektivno stanje i laboratorijske nalaze u referentnim granicama

- **06.09.2000.** Pacijentica se javlja sa bolovima u malom stomaku lijevo, te predjelu bubrega u vidu probadanja, napetost u stomaku.
- Na transvaginalnoj sonografiji se nade uredan nalaz uterusa, Lijevi ovarij oko 4,8x4,5x3,5cm, u cjelosti ehogeniji, policističan sa ehogenijim odjecima unutar cističnih zona. Nade se mjesto intenzivnije vaskularizacije sa najnižim RI=0,36, te žile manjeg kalibra koje imaju karakteristike venskog protoka.

13

- **16.10.2000.** Op.
Relaparotomia. Adnexectomy
čat. sin. Resectio omenti
partialis. Drainage.
- PHD: Cystadenoma serosum papillare in malignam alterationem.
- Na šestomjesečnim kontrolnim pregledima uredan nalaz uterusa i endometrija, bez recidiva i metastaza do posljednjeg pregleda 18.04.2007.

14

ZAKLJUČAK

- Prilikom detekcije tumora desnog ovarija color dopler transvaginalna sonografija se pokazala kao izrazito signifikantna na maligne promjene, gdje je naden najniži RI od 0,39, kao i u postavljanju indikacije za operativni zahvat lijevog ovarija ,gdje je naden najniži RI od 0,36.
- Ca125 je bio u referentnim vrijednostima, te se nije mogao koristiti kao pokazatelj malignih promjena.

- Kemoterapija, koja je sprovedena po uobičajenoj šemi iza postavljene patohistološke dijagnoze maligniteta desnog ovarija ,nije spriječila pojavu malignih promjena na lijevom ovariju, čime se otvara prostor za diskusiju o učinkovitosti pomenute kombinacije citostatika ...

Terapijska upotreba fotodinamskog lasera kod ranih cervikalnih intraepitelnih neoplazija

Autor: Jasmin Dervišić, Azra Dervišić

- Upale vrata maternice su najčešće bolesti radi kojih se žene obraćaju za pomoć ginekologu. Smatra se da oko 80% multipara ima jedan od oblika cervicitisa.(1)
- Od najvećeg je kliničkog značaja infektivni cervicitis.

TABELA

Bakterije:	Streptococci, Staphylococci, Enterococci, Lactobacilli? Gardnerella, Ureaplasma ureolyticum, N.gonorrhoeae, C.Trachomatis, Treponema, M.tuberculosis, Leptothrix, Actinomyces israelii
Gljivice:	C.albicans, Toxoplasma, Aspergillus i dr.
Paraziti:	Trichomonas vaginalis
Virusi:	Humani papilloma virus (HPV), Herpes genitalis
Protozoi:	Entameba histolytica i dr.
Helminti:	U nas izuzetno rijetki.

Preuzeto iz (1)

- Klinički najvažniji uzročnik je HPV, čija povezanost sa cervikalnim karcinomom nije upitna.
- U 95-100% slučajeva invazivnog karcinoma vrata maternice izoliran je HPV, najčešće tip 16.(2)
- Od preko 100 tipova HPV DNA ,visokog rizika su: 16,18,31,33,35,45,52,56 itd.
- CIN je pojam koji uključuje promjene poznate pod nazivom displazija, pri čemu je CIN I intraepitelna neoplazija niskog rizika ili blaga displazija, CIN II umjerena displazija ,te teška displazija CIN III i carcinoma in situ.

- Statistika pokazuje da oko 50% citološki otkrivenih blažih abnormalnosti ,ali i oko 30-50% CINI i CINII neće napredovati u rak.(3)

- Osjetljivost Papa testa iznosu najviše oko 80%,što praktično znači da svaka peta žena sa premalignim promjenama na grliću može imati uredan Papa test.
- Ipak , u sadašnjim okolnostima Papa test ostaje «zlatni standard» koji je svima dostupan,a DNA tipizacija HPV u mnogim sredinama nije rutinska metoda za sada.

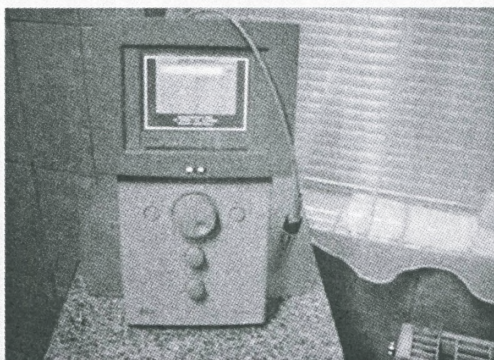
CILJ RADA

- Ocijeniti terapijsku vrijednost fotodinamskog lasera kod ranih, potencijalno premalignih lezija

METODA RADA

- Za lasersku terapiju korišten je BTL-5000 SERIES te specijalna fiberoptička sonda za ginekologiju 30-50 mW

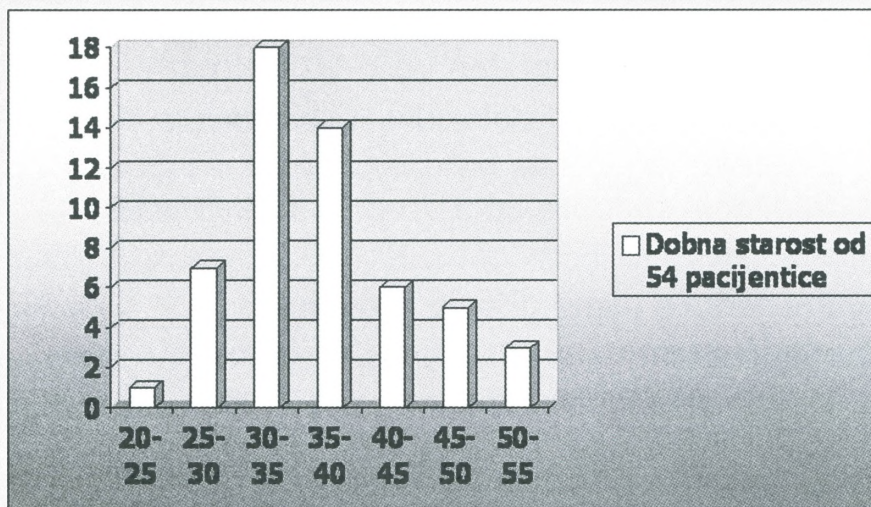

- Pacijentice su tretirane izvan menstruacijskog krvarenja na drugi dan od 6-10 tretmana.
- Nakon ispiranja fiziološkim rastvorom, te otklanjanja sluzi sa porcije, pristupa se laser iradijaciji snagom od 3 J/cm² , frekvencijom 9,12 Hz.
- Pacijentice nisu koristile nikakvu medikamentoznu terapiju u vrijeme tretmana.
- Nakon završenog tretmana savjetovano je korištenje Döderlein vag.

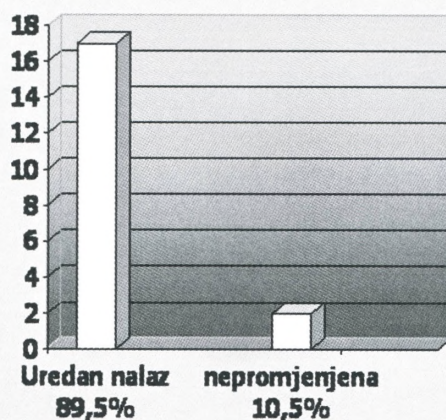
- Nakon 3- 6 mjeseci rađen je kontrolni Papa test, a za efekat terapije korišteni su rezultati Papa testa nakon 6 mjeseci.
- Analizirano je 54 tretirane pacijentice sa suspektnim Papa testom u vremenu od 1.01.2002.god. do 31.12.2006.god.
- Briseve za Papa test je uzimao isti ginekolog, a analizirao isti citolog.
- Prosječna dob ispitanica je bila 37,11 godina.
- Prosječan broj tretmana je iznosio 8,38 po pacijentu.

REZULTAT

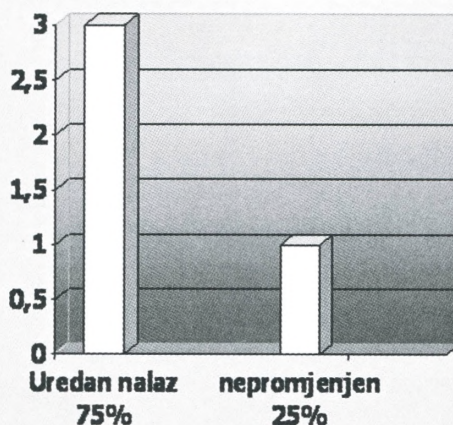

- Od 54 tretirane pacijentice nakon 6 mjeseci po završenom tretmanu –
- 45 pacijentica je bilo sa poboljšanim nalazom
- 5 pacijentica je bilo sa nepromijenjenim nalazom
- 4 pacijentice su morale na dalju histološku obradu

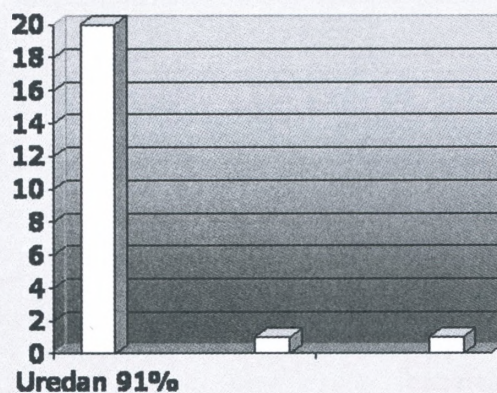
Sa abnormalnostima epitela bez promjena povezanih sa HPV bilo je 19 od 54 ili 35%

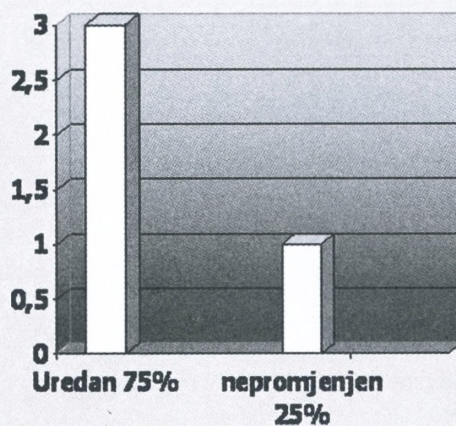
Sa abnormalnostima epitela sa promjenama povezanim sa HPV bilo je 4 od 54 ili 7 %

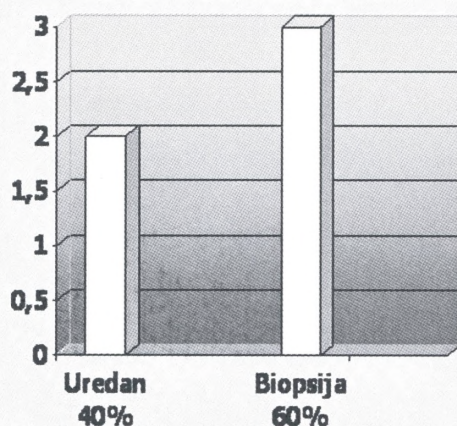
CIN I bez koilocita 22 od 54 ili 41 %

CIN I sa koilocitima 4 od 54 ili 7 %

CIN I/II sa koilocitima 5 od 54 ili 9 %

ZAKLJUČAK

- Upotreba fotodinamskog lasera u tretmanu ranih intraepitelnih neoplazija se pokazala korisnom kod abnormalnosti epitela sa i bez promjena povezanih sa HPV i kod CIN I.
- Kod CINI/II sa promjenama povezanim sa HPV bio je koristan kod 40% pacijentica.